

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

ที่ กค ๔๗๑/๒๕๖๖ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการฝึกอบรม

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม (ผ่านปลัดอบต.นาโสม)

ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาโสมที่ ๑๔๗/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ อนุญาตให้ข้าพเจ้านางสาวผกาวรรณ ฐักรณา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลัง เดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหลักปฏิบัติราชการเกี่ยวกับความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการทางวินัยและการโต้แย้งคำสั่ง สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีปกติและกรณีหน่วยตรวจสอบข้อมูลความผิดประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๖ - ๙ เมษายน ๒๕๖๖ ณ โรงแรมอิงธารรีสอร์ท อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

บัดนี้การฝึกอบรมได้เสร็จสิ้นแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือผู้สังเกตการณ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ที่หน่วยงานอื่นของรัฐหรือหน่วยงานอื่นจัดการฝึกอบรม จัดทำรายงานผลการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติภายในหกสิบวันนับแต่วันเดินทางกลับถึงสถานที่ราชการ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)..... น.ธม.

(นางสาวผกาวรรณ ฐักรณา)
ผู้อำนวยการกองคลัง

- เพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)..... น.ศร.

(นางสาวศพร เดชรักษา)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม
วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

ทราบ

(ลงชื่อ)..... น.ชช.

(นายสมทรง ช่างชนะ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม
วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

รายงานผลการฝึกอบรม

๑. ชื่อหลักสูตร

หลักปฏิบัติราชการเกี่ยวกับความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการทางวินัยและการโต้แย้งคำสั่งสำหรับผู้บริหาร ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีปกติและกรณีหน่วยตรวจสอบข้อมูลความผิดประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๖

๒. หน่วยงานที่จัด

สำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๓. ระยะเวลาการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ ๖ - ๙ เมษายน ๒๕๖๖ จำนวน ๑๘ ชั่วโมง

๔. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

เทคนิคการดำเนินการทางละเมิดกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ.๒๕๓๙

การกระทำผิดที่เป็นละเมิด มาตรา ๔๒ แห่ง ป.พ.พ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายจนถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้สินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

กรณีที่จะเป็นละเมิดได้จะต้องเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน ถ้ารู้ว่าการกระทำนั้นจะเกิดผลเสียหายแก่เขาแล้ว ถือว่าเป็นการกระทำโดยลงใจ ส่วนจะเสียหายมากหรือน้อยเพียงใดไม่สำคัญ

การกระทำโดยไม่จงใจ แต่ผู้กระทำได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังตามสมควร ประมาท ตามป.อาญา ม.๕๙ วรรค ๔ ให้ความหมายของการกระทำโดยประมาท คือ การกระทำผิดมิใช่เจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จัดต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

ผู้รับผิดชอบต้องมีการกระทำของบุคคลนั้น และปกติการละเว้นหรืองดเว้นกระทำจะไม่เป็นละเมิด เพราะมิได้กระทำให้เขาได้รับความเสียหาย กรณีที่จะเป็นละเมิดอันเกิดจากการละเว้นนั้น ผู้ละเว้นต้องมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่เขาด้วย ซึ่งหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่เขาด้วย ซึ่งหน้าที่นั้นอาจเกิดจาก (ก) กฎหมายบัญญัติ (ข) เกิดจากสัญญา (ค) เกิดจากการกระทำครั้งก่อนตน

การงดเว้น การกระทำรวมถึงการละเว้นหรืองดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย ดังบัญญัติไว้ใน ปอ.มาตรา ๕๙ วรรคท้าย

ตัวอย่างหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๑/๒๕๐๒ เทศบาลจัดการขยายถนนทำให้บ่อน้ำซึ่งขอบเป็นคอนกรีตเข้าอยู่ในตัวถนนเมื่อเปิดถนนที่ขยายให้รถสัญจรไปมาได้ก็ยังมีได้ถมบ่อทำให้เรียบเป็นพื้นถนนธรรมดาและมีได้จัดให้มีเครื่องหมายและสัญญาณไฟติดตั้งให้เป็นที่สังเกตเห็นได้ในเวลาค่ำคืน รถยนต์ของโจทก์ขับเข้ามาชนบ่อน้ำเข้า โดยไม่ใช้ความประมาทเลินเล่อของโจทก์ รถยนต์เสียหายและโจทก์ได้รับบาดเจ็บ ดังนี้ ต้องถือว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของเทศบาล ซึ่งจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์

ตามคำพิพากษาฎีกา เรื่องนี้ เทศบาลต้องรับผิดชอบเพราะเทศบาลมีหน้าที่ป้องกันอันตรายในถนน สะพาน และทางเท้าที่สร้างขึ้นให้ประชาชนสัญจร บ่อที่เข้ามาอยู่ในถนน เทศบาลมิได้ทำเครื่องหมายให้ทราบถึงอันตรายให้เห็นได้ชัด คนใช้ถนนไม่อาจคาดหมายว่าจะมีบ่อเข้ามาอยู่ในถนน สะพาน และทางเดินที่ชำรุด เทศบาลมีหน้าที่ป้องกันมิให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้เช่นเดียวกัน เพราะเทศบาลมีหน้าที่ดูแลทางสาธารณะในเขตเทศบาล จึงต้องตรวจตราและซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดบกพร่องการละเลยต่อหน้าที่ต้องป้องกันมิให้ผลเกิดความเสียหาย

/เกิดขึ้นเป็น.....

เกิดขึ้นเป็นการงดเว้นการที่จักต้องกระทำตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรค๕ ถือว่าเป็นการกระทำของเทศบาล แต่การกระทำนี้เทศบาลมิได้ตั้งใจจะให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อขาดความระมัดระวัง

ประมาทเลินเล่อทางแพ่ง คือ การกระทำที่ขาดความระมัดระวังตามสมควร

สมควร หมายถึง การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้น แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

การกระทำของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะเป็นละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำในหน้าที่แล้วประมาทเลินเล่อ ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการได้รับความเสียหาย เจ้าหน้าที่ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ โดยทำไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่จึงทุจริตแสวงหาประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หน้าที่ตามกฎหมายที่ว่าหากไม่กระทำหรือละเว้นถือว่าเป็นละเมิดนี้ยังมีหน้าที่ที่เกิดจากระเบียบแบบแผนของทางราชการที่ออกมาด้วย ระเบียบแบบแผนของทางราชการที่ออกมาโดยมีกฎหมายบัญญัติให้ออกมาหรือตามทางปฏิบัติที่ทำกันมาคือ ในหน่วยงานนั้นออกระเบียบให้กระทำ ถ้าบุคคลใดไม่กระทำการตามระเบียบ ถือว่าเป็นการละเว้นด้วยจะต้องรับผิดชอบละเมิด

การกระทำโดยผิดกฎหมาย หมายความว่า กระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย มีความหมาย ๓ ประการ คือ

๑.การกระทำซึ่งมีกฎหมายบัญญัติว่า เป็น ความผิด

๒.การกระทำซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติว่า เป็นความผิดแต่เป็นการล่วงสิทธิหรือประทุษร้ายต่อสิทธิของผู้อื่น

๓.การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

การใช้สิทธิซึ่งจะมีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นมาตรา ๔๒๑ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิซึ่งจะมีแต่จะให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น” ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย การใช้สิทธิเช่นที่ว่านี้เป็น การกระทำละเมิดอย่างหนึ่ง มีหลักเกณฑ์พอสรุปได้ดังนี้

๑.ผู้กระทำต้องมีสิทธิ ถ้าไม่มีสิทธิและกระทำโดยผิดกฎหมายย่อมเป็นละเมิดตามมาตรา ๔๒๐

๒.สิทธิของผู้กระทำนั้นต้องเป็นสิทธิซึ่งมีกฎหมายรับรองโดยเฉพาะ เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิฟ้องคดี สิทธิแจ้งความร้องทุกข์ หรือสิทธิของเจ้าพนักงานในการจับกุมผู้กระทำความผิด มิได้หมายความว่า สิทธิที่เรียกว่าเสรีภาพซึ่งเป็นสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ภายในขอบเขตกฎหมาย เช่น การเดิน ยืน นั่ง นอน หรือ การพูด ถ้าเดินโดยประมาทเลินเล่อไปชนทรัพย์สินของบุคคลอื่นเสียหาย เป็นละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ มิใช่มาตรา ๔๒๑

๓.ผู้กระทำใช้สิทธินั้นโดยแกล้งทำให้เขาเสียหาย ถ้าใช้สิทธิโดยไม่แกล้งแม้บุคคลอื่นเสียหาย ก็ไม่เป็นอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมไม่เป็นละเมิด

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่บ้านเรือนโดยมิเหตุผลให้เชื่อโดยสุจริตว่าบ้านเรือนที่ยึดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจนขายทอดตลาดบ้านเรือนนั้นไป ดังนั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยใช้สิทธิทางศาล เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้แทนกระทำไปโดยมิได้ประมาทเลินเล่อแต่อย่างใดแล้ว ถึงแม้จะปรากฏว่าบ้านเรือนที่นำไปยึดเป็นของผู้อื่นก็ดี การกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่เป็นการละเมิด (ฎีกาที่ ๑๐๕๐/๒๔๙๕)

การกระทำโดยได้รับความยินยอมของผู้เสียหายไม่เป็นละเมิด หมายความว่า ถ้าผู้เสียหายยอมให้กระทำหรือยอมต่อการกระทำหรือเข้าเสี่ยงภัยความเสียหายอันถือได้ว่าเป็นการให้ความยินยอม ย่อมทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นละเมิด

๑.ผู้เสียหายยอมให้แพทย์ผ่าตัด เป็น การยอมให้กระทำ

๒.ชายหนุ่มรั้งหญิงสาวเข้ามากอดจูบ หญิงสาวไม่ขัดขืน ถือว่ายอมต่อการกระทำ

๓.สมัครในเข้าวิวาทต่อสู้ เป็น การเสี่ยงเข้ารับความเสียหายอันถือได้ว่าเป็นการให้ความยินยอมต่อการกระทำนั้นไม่เป็นละเมิด บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย ละเมิดจะต้องเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย และเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย แม้จะมีการกระทำผิดกฎหมาย แต่บุคคลอื่นไม่ได้รับความเสียหายหรือความเสียหายยังไม่เกิดยอมไม่เป็นละเมิด

ลักษณะของความเสียหาย

๑.ต้องเป็นความเสียหายที่แน่นอน ความเสียหายที่แน่นอน อาจเป็นความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือความเสียหายอันมิใช่ตัวเงินหรือความเสียหายอันเกิดขึ้นแล้วในเวลาปัจจุบัน หรือ ความเสียหายในอนาคตอันจะต้องเกิดขึ้นแน่

๒.ต้องเป็นความเสียหายตามกฎหมาย กล่าวคือ เป็นความเสียหายที่กฎหมายยอมรับรอง ถ้าเป็นความเสียหายโดยพฤตินัย เช่น ผู้เสียหายยินยอมให้กระทำ แม้จะเกิดความเสียหายก็ไม่ใช่ความเสียหายตามกฎหมายอันจะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้

๓.ต้องเป็นความเสียหายต่อสิทธิของบุคคลอื่น กล่าวคือ เสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งกฎหมายรับรองคุ้มครอง หากไม่มีกฎหมายรับรองก็เรียกค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ (ฎีกาที่ ๗๘๙/๒๕๐๒๗)

ตัวอย่างการดำเนินการทางละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลความผิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.อำนาจหน้าที่ของสตง.ตามพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินพ.ศ.๒๕๔๒

๑.๑ มาตรา ๔๔ สรุปได้ว่า กรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีข้อบกพร่อง เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติกรม.ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจชี้แจงหรือแก้ไขข้อบกพร่องหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือให้ดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่ราชการหรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี

๑.๒ มาตรา ๔๖ สรุปได้ว่าในกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของทางราชการให้คกก.แจ้งต่อพงส.เพื่อดำเนินคดีและให้คกก.แจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้ผู้รับตรวจหรือกระทรวงเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้วย

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิดกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ.๒๕๓๙ ต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานอื่นใด บรรดาซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

แนวทางทางปฏิบัติในการพิจารณาว่าลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง เสร็จที่ ๘๔๙/๒๕๔๒ เรื่อง ความผิดทางละเมิดของลูกจ้าง ร.ส.พ.ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน) สรุปได้ว่าการพิจารณาว่าลูกจ้างคนใดเป็นเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๔ แห่ง พรบ.ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่อาจพิจารณา

โดยจำแนก....

โดยจำแนกตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลในสังกัดออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลดโทษทางวินัย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือ ข้อบังคับ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ หรือ ลูกจ้างประจำหรือกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การ รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างประเภทนี้มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งความรับผิดในมูลละเมิดของลูกจ้างประเภทนี้ย่อมเป็นไปตามพรบ. ความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ว่าจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวเฉพาะงานไม่ว่าจะมีสัญญาจ้างเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์ของบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐที่ว่าจ้างย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากลูกจ้างกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ความรับผิดทางละเมิดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ความรับผิดทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๐๖๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวนมี ๕ ประเภท

๑. ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน
๒. ไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎหมาย
๓. คนร้ายโจรกรรมทรัพย์สินหรือทรัพย์สินสูญหาย
๔. อาคารสถานที่ถูกเพลิงไหม้
๕. อุบัติเหตุ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดชั้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้คณะกรรมการฯ ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร กระทรวงการคลังอาจจะประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใดจะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้ในการแต่งตั้งคณะกรรมการให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

ตัวอย่าง

บันทึกคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสร็จที่ ๕๙๕/๒๕๔๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเป็นพิณิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้งที่จะเลือกบุคคลใดมาทำหน้าที่คณะกรรมการตามที่เห็นสมควร

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง เสร็จที่ ๗๓๓/๒๕๕๒ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดลาออกหรือโอนย้ายไปหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น สรุปได้ว่า สำหรับการที่มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลาออกจากราชการไปแล้วก็ดี ย้ายไปสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ดี ไม่มีผลกระทบต่อผู้มีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิด การโอนย้ายไปสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นภายหลังเมื่อเหตุละเมิดเกิดขึ้นแล้ว ไม่ทำให้อำนาจการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้สิ้นไปอย่างไรและ ไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นนั้นเข้ามาเป็นหน่วยงานของรัฐที่จะร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความผิดทางละเมิดด้วย

/ความละเมิด.....

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง เสร็จที่ ๓๙๒/๒๕๔๙ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดหายหน่วยงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ สรุปได้ว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดนั้น ข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควร

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง เสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๕๓ เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขีดความเสียหายเกิดจากการออกคำสั่งสรุปได้ว่า กระทรวงการคลังสามารถตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่เกิดจากการออกคำสั่งและหากกระทรวงการคลังได้แจ้งผลการพิจารณาให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคทราบ หน่วยงานดังกล่าวต้องผูกพันตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกระทำให้เกิดความเสียหายหรือมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นเรื่อง เสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ สรุปได้ว่า กฎหมายจัดตั้งอปท. บัญญัติให้นอ. หรือผวจ. แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของอปท. ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ดังนั้น นอ. หรือผวจ. แล้วแต่กรณีจึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในอปท. ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

๑. เป็นคู่กรณีเอง
๒. เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
๓. เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
๔. เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี
๕. เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี
๖. กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ข้อ ๕ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

- ๕.๑ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๕.๒ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐครั้งละเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๕.๓ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการ

การวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐแยกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเมื่อกระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ไม่ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนความเสียหายความร้ายแรงและเป็นธรรม เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนไม่นำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ เจ้าหน้าที่แต่ละคนรับผิดชอบเฉพาะส่วนของตน

๒. ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐมาตรา ๑๐ วรรคแรก มิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามป.พ.พ กรณีประมาทเลินเล่อไม่ร้ายแรงก็ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนเสียหาย เหตุละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง คือ การที่บุคคลได้กระทำลงไปโดยขาดความระมัดระวังที่เพียงพอไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยก็คงได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายเช่นนั้น

ความประมาทเลินเล่อ คือ การกระทำที่มีใจโดยเจตนาประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลแต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

ตัวอย่างความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๗๕/๒๕๕๖ สรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีขับรถด้วยความเร็ว ๘๐-๙๐ กม/ชม. ในสภาพถนนซึ่งมี ๒ ช่องทางจราจรที่มีที่กลับรถเป็นระยะๆ ตลอดเส้นทาง ผู้ฟ้องคดีขับรถยนต์ในช่องทางตามหลังรถบรรทุกในระยะ ๒๐ เมตร และได้เกิดอุบัติเหตุรถบรรทุกกระแทกท้ายล้อใช้การไม่ได้ชนกับรถคันอื่นที่จอดรอกลับรถอยู่ด้านหน้า แม้ผู้ฟ้องคดีจะพยายามห้ามล้อมิให้รถหยุดแต่ไม่สามารถหยุดรถได้ทันทำให้พุ่งชนท้ายรถบรรทุกและรถยนต์ของราชการเสียหาย เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีควรที่จะต้องสำนึกได้ว่าอาจเกิดการเฉี่ยวชนหรือมีอุบัติเหตุขึ้นได้ควรต้องระมัดระวังมากขึ้น แต่ก็ไม่ใช้ความระมัดระวังให้เพียงพอ ไม่ทิ้งระยะให้ห่างจากรถบรรทุกที่วิ่งอยู่ข้างหน้าในระบบที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัยในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถอันเป็นการขับรถโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ.๒๕๒๒ การที่ผู้ฟ้องคดีขับรถชนท้ายรถบรรทุกจึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามหนังสือ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

กรณีทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน							
ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						
	ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง(ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา	
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ชั้นต้น/ กลาง ผู้ผ่าน งาน	ชั้นสูง/ ผู้อนุมัติ
๑.รับเงินแล้วนำไปใช้ส่วนตัว							
๑.๑ รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน/แก้ไขหรือปลอมใบเสร็จรับเงิน	๑๐๐			ฝ่ายการเงิน	๑๐๐	๒๐	๒๐
๑.๒ ออกใบเสร็จรับเงินแล้วไม่นำเงินส่ง	๑๐๐	กรรมการเก็บรักษาเงิน	๖๐	ฝ่ายการเงิน	๒๐	๑๐	๑๐
๑.๓ ไม่นำเงินฝากคลังหรือธนาคารให้ครบจำนวนตามระเบียบกลับนำไปใช้ส่วนตัว	๑๐๐			ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐

กรณีทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน							
ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						
	ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง(ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา	
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น/ กลาง ผู้ผ่าน งาน	ขั้นสูง/ ผู้อนุมัติ
๒.เบิกจ่ายเงินโดยทุจริต							
๒.๑ ไม่มีหลักฐานการจ่าย	๑๐๐			ฝ่ายการเงิน	๖๐	๒๐	๒๐
๒.๒ ทำหลักฐานการจ่ายเท็จ	๑๐๐			ฝ่ายการเงิน	๖๐	๔๐	๐
๒.๓ แก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย	๑๐๐			ฝ่ายการเงิน	๖๐	๔๐	๐
๒.๔ แก้ไขหรือเติมจำนวนเงินในเช็ค/ใบถอนเงินให้สูงขึ้น	๑๐๐			ผู้ลงนามในเช็ค/ใบถอน	๑๐๐	๐	๐

กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ							
ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)						
	ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ		ผู้เกี่ยวข้อง(ตรวจสอบ/เสนอความเห็น)		ผู้บังคับบัญชา	
		ชื่อ	สัดส่วน	ตำแหน่ง	สัดส่วน	ขั้นต้น/ กลาง ผู้ผ่าน งาน	ขั้นสูง/ ผู้อนุมัติ
๑.การจัดจ้าง/จัดซื้อราคาแพง							
๑.๑ วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้างไม่ถูกต้อง		พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๒๐	๑๐	๑๐
๑.๒ กำหนดราคากลางสูงกว่าเป็นจริง		กำหนดราคา กลาง	๗๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๐	๕
๑.๓ คำนวณปริมาณงานผิดพลาด		กำหนดราคา กลาง	๑๐๐				
๑.๔ ไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด							
- สอบราคา		เปิดซอง	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐
- ประกวดราคา		พิจารณาผล	๖๐	ฝ่ายพัสดุ	๑๕	๑๕	๑๐
๑.๕ ตรวจสอบ/จ้าง ไม่ถูกต้อง							
- ก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบ		ตรวจการจ้าง	๓๐	ผู้ควบคุมงาน	๕๐	๑๐	๑๐
รูป รายการ		ตรวจการจ้าง	๔๐	ผู้ควบคุมงาน	๖๐		
๒.การใช้เงินผิดระเบียบ							
๒.๑ ไม่นำเงินรายได้เข้าบัญชีที่เกี่ยวข้องแต่นำไปใช้ผิดระเบียบ				ฝ่ายการเงิน	๒๐	๓๐	๕๐

/กรณีอุบัติเหตุ....

ลักษณะความเสียหาย	สัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ) พนักงานขับรถ
๑.ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจร	๑๐๐
๒.ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรและมีเหตุปัจจัยภายนอกประกอบด้วย	๗๕
๓.ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรและคู่กรณีมีส่วนประมาทร่วมอยู่ด้วย	๕๐

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา ๕ กำหนดดังนี้

- ๑.เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกในการปฏิบัติหน้าที่
- ๒.หน่วยงานของรัฐต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย
- ๓.หน่วยงานของรัฐพิจารณาไล่เบี้ยเอาคืนจากเจ้าหน้าที่
- ๔.ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐได้โดยตรงแต่ฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา ๖ กำหนดดังนี้

- ๑.เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลนอกมิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่
- ๒.เจ้าหน้าที่รับผิดเป็นการเฉพาะตัว
- ๓.ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรงแต่ฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

๖. การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

นำความรู้ ความสามารถและทักษะในหลักปฏิบัติราชการเกี่ยวกับความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่การดำเนินการทางวินัยและการโต้แย้งคำสั่ง ทั้งกรณีปกติและกรณีหน่วยตรวจสอบข้อมูลความผิดพร้อมนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการสัมมนาไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติราชการตามหน้าที่และความรับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล